såfremt de ikke bringer den omhandlede fælles markedsordnings målsætning eller funktion, især dens prisordning, i fare.

3. Rådets forordning nr. 121/67 og 805/68 om den fælles markedsordning for henholdsvis svinekød og oksekød, begge betragtet i lyset af forordningerne nr. 2305/71, 1351/73 og 1133/74 for svinekøds vedkommende og 1652/72, 1192/73 og 667/74 for oksekøds vedkommende, er ikke til hinder for, at en medlemsstat ensidigt fastsætter maksimal fortjenstmargen for detailsalg af svine- eller oksekød, som hovedsagelig beregnes på grundlag af de indkøbspriser, der gælder i tidligere omsætningsled, og som ændres i takt med udviklingen i disse priser, såfremt de indkøbspriser, der tjener til beregningen af margenen, forhøjes med de salgs- og indførselsomkostninger, som detailhandleren faktisk har afholdt i forsyningsleddet og ved salget til forbrugerne, og margenen fastsættes på et niveau, som ikke hæmmer vareudvekslingen inden for Fællesskabet.

I de forenede sager 95 og 96/79,

angående en anmodning, som i medfør af EØF-traktatens artikel 177 af Tribunal de première instance de Namur (afdelingen for straffesager) er indgivet til Domstolen for i den sag, som verserer for nævnte ret mellem

ANKLAGEMYNDIGHEDEN

og

CHARLES KEFER (sag 95/79)

LOUIS DELMELLE (sag 96/79)

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af visse bestemmelser i Rådets forordning (EØF) nr. 805/68 af 27. juni 1968 (EFT 1968 I, s. 179) om den fælles markedsordning for oksekød, samt for så vidt angår sag 95/79, fortolkningen af visse bestemmelser i Rådets forordning (EØF) nr. 121/67 af 13. juni 1967 (EFT 1967, s. 42) om den fælles markedsordning for svinekød,

afsiger

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten H. Kutscher, afdelingsformændene A. O'Keeffe og A. touffait, dommerne J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, Mackenzie Stuart, G. Bosco, T. Koopmans og O. Due,

generaladvokat: H. Mayras
justitssekretær: A. Van Houtte

følgende

DOM

Sagsfremstilling

I — Faktiske omstændigheder og skriftveksling

1. I henhold til artikel 2, stk. 1 og 2 i den belgiske erhvervs- og prislov, som den fremgår af lov af 30. juli 1971 (Moniteur belge af 31. 8. 1971) om ændring af lovbekendtgørelse af 22. januar 1945 (Monieur belge af 24. 1. 1945) kan økonomministeren fastsætte maksimalpriser for produkter, råstoffer, levnedsmidler, varer og dyr, samt enhver sælgers eller mellemhandlers maksimale fortjeneste.

Den belgiske regering har udnyttet denne bemyndigelse, især hvad angår detailsalg af okse- og svinekød. På tidspunktet for de faktiske omstændigheder, der ligger til grund for hovedsagerne, fandtes de gældende regler i ministeriel bekendtgørelse af 27. marts 1975, sidst ændret ved ministeriel bekendtgørelse af 14. juli 1976 (Moniteur belge af 24. 7. 1976), som bl.a. bestemmer følgende:

Artikel 1:

»De forbrugersalgspriser, merværdiafgift indbefattet, på oksekød, der anvendes af køddetaillister, kan ikke overstige de beløb, som fremkommer ved den *vejede gennemsnitskøbspris forhøjet med en højeste fortjenstmargen* på 22 BFR og med merværdiafgiftens beløb i henhold til den i artikel 3 fastlagte beregningsmåde«.

Artikel 2:

»De forbrugersalgspriser, merværdiafgift indbefattet, på svinekød, som anvendes af køddetaillister, kan ikke overstige de beløb, som fremkommer ved den *vejede gennemsnitskøbspris forhøjet med en højeste fortjenstmargen* på 22 BFR og med

merværdiafgiftens beløb i henhold til den i artikel 3 fastlagte beregningsmåde«.

2. Charles Kefer, sagsøgte i hovedsagen i sag 95/79, og Louis Delmelle, sagsøgte i hovedsagen i sag 96/79, er køddetaillister, henholdsvis i Andenne og i Namur. De blev for Tribunal de première instance de Namur, afdelingen for straffesager, tiltalt for henholdsvis den 14. oktober 1976 og den 13. april 1977 at have forhøjet forbrugersalgsprisen på oksekød og svinekød således, at denne oversteg den maksimale handelsmargen på 22 BFR pr. kg, som er fastsat i den ministerielle bekendtgørelse af 27. marts 1975.

De to tiltalte har ikke bestridt de faktiske forhold, men begrundede forhøjelsen af salgspriserne med, at de ikke ved en margen på 22 BFR pr. kg kunne dække deres driftsudgifter og deres generelle omkostninger.

Desuden har de gjort gældende, at den nævnte ministerielle bekendtgørelse er ulovlig i forhold til fællesskabsretten, nemlig i forhold til bestemmelserne i Rådets forordning nr. 805/68 af 27. juni 1968 om den fælles markedsordning for oksekød (EFT 1968 I, s. 179) og Rådets forordning nr. 121/67 af 13. juni 1967 om den fælles markedsordning for svinekød (EFT 1967, s. 42).

Tiltalte i hovedsagen i sag 96/79 har desuden hævdet, at den dom, der blev afsagt over ham den 21. marts 1979, overhovedet ikke tog hensyn til Domstolens dom afsagt den 29. juni 1978 i sag 154/77, *(Dechmann,* Sml. 1978, s. 1573), hvor Domstolen besvarede et præjudicielt spørgsmål fra Tribunal de première instance de Neufchâteau, hvori den var blevet anmodet om at træffe afgørelse vedrørende gyldigheden af den ministerielle bekendtgørelse af 27. marts 1975 i forhold til fællesskabsretten, og navnlig i forhold til ovennævnte forordning nr. 121/67.

Tribunal de première instance de Namur, som skal træffe afgørelse vedrørende de to tiltaltes indsigelser mod den dom, som blev afsagt af denne rets femte afdeling, besluttede at udsætte hver sag og i medfør af EØF-traktatens artikel 177 forelægge Domstolen et spørgsmål vedrørende fortolkningen af de pågældende fællesskabsforordninger.

I sag 95/79 har nævnte ret ved dom af 7. maj 1979 stillet Domstolen følgende spørgsmål:

»Er den ministerielle bekendtgørelse af 27. marts 1975 om fastsættelse af salgsprisen til forbrugere af okse- eller svinekød i strid med:

1. Rådets forordning (EØF) nr. 805/68 af 27. juni 1968 om den fælles markedsordning for oksekød, navnlig artiklerne 5, 3, 1: artikel 6, stk. 1, litra a) og litra b) og forordninger om fastsættelse af basisprisen for oksekød, navnlig følgende gennemførelsesforordninger:

   — nr. 1652/72 af 31. juli 1972;

   — nr. 1192/73 af 8. maj 1973;

   — nr. 667/74 af 28. marts 1974;

2. Rådets forordning (EØF) nr. 121/67 af 13. juni 1967 om den fælles markedsordning for svinekød, navnlig artiklerne 3, 4 og 1: artikel 5, stk. 1, 2

pkt. og forordningerne om fastsættelse af basisprisen for svinekød, navnlig følgende gennemførelsesforordninger:

— nr. 2305/71 af 29. oktober 1971;

— nr. 1351/73 af 15. maj 1973;

— nr. 1133/74 af 29. april 1974.«

I sag 96/79 fastslog samme ret, at der som følge af Domstolens dom af 29. juni 1978 i sag 154/77, *(Dechmann)*, var grund til at anse den ministerielle bekendtgørelse for at være i strid med Rådets forordning nr. 121/67 om den fælles markedsordning for svinekød; retten har derfor alene anmodet om en fortolkning af forordning nr. 805/68 om den fælles markedsordning for oksekød, idet den ved dom af 30. maj 1979 har stillet Domstolen følgende spørgsmål:

»Er bestemmelserne i den ministerielle bekendtgørelse af 27. marts 1975 om fastsættelse af salgsprisen til forbrugeren af okse- og svinekød i strid med Rådets forordning (EØF) nr. 805/68 om den fælles markedsordning for oksekød?«

3. Udskrifter af forelæggelsesdommene er indgået til Domstolen henholdsvis den 15. juni 1979 (sag 95/79) og den 19. juni 1979 (sag 96/79).

I henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen er der indgivet skriftlige indlæg i de to sager af den belgiske regering, repræsenteret af advokat Emile M. Knoops, repræsenteret på stedet af advokat P. Legros, som befuldmægtiget, og af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, repræsenteret af Hans Peter Hartvig, som befuldmægtiget, bistået af Jacques Delmoly, medlemmer af den juridiske tjeneste.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen ved kendelse af 3. oktober 1979 besluttet at forene de to sager med henblik på den mundtlige forhandling og domsafsigelsen, og har indledt den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

II — Skriftlige indlæg indgivet i henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen

Den *belgiske regering* har indledningsvis gennemgået strukturen i fællesskabsforordningerne om den fælles markedsordning for henholdsvis oksekød og svinekød. Vedrørende sidstnævnte fællesskabsordning, som kun nævnes i sag 95/79 *(Kefer)* har den anført, at på tidspunktet for de faktiske omstændigheder var svinekødsektoren reguleret af Rådets forordning (EØF) nr. 2759/75 af 29. oktober 1975 og ikke af Rådets forordning (EØF) nr. 121/67 af 13. juni 1967, som fejlagtigt anført i det præjudicielle spørgsmål. Dette har imidlertid ingen praktisk betydning, idet forordning nr. 2759/75 kun er en kodificeret version af den tidligere forordning, således at de principper, der gælder for den ene, også gælder for den anden. Den har derefter redegjort for de belgiske regler, der følger af den ministerielle bekendtgørelse af 27. marts 1975 som ændret ved ministeriel bekendtgørelse af 14. juli 1976. Det karakteristiske ved den ordning, der

er indført ved disse regler, er fastsættelsen af en fast fortjenstmargen på grundlag af en flydende købspris. Detailhandelsprisen for oksekød og svinekød beregnes af engrosprisen, som frit aftales af detaillisten, plus en fortjenstmargen, som pålægges engrosprisen, hvorved alene handelsmargenen er begrænset. Dette indebærer, at ordningen ikke kan påvirke tidligere led, dvs. de foregående handels- og produktionsled. Da engrosprisernes udvikling er fuldstændig fri, er de fælles markedsordningers målsætninger eller funktion i de pågældende sektor på ingen måde bragt i fare.

Den belgiske regerings indlæg i sag 95/79 *(Kefer)* adskiller sig fra dens indlæg i sag 96/79 *(Delmelle),* idet regeringen i førstnævnte også behandler spørgsmålet om fortolkningen af forordningen om den fælles markedsordning for svinekød. Den belgiske regering har herom anført, at Domstolen allerede har haft lejlighed til at udtale sig præcist om et tilsvarende spørgsmål i sin dom, afsagt den 29. juni 1978 i sag 154/77, *Dechmann,* og at det derfor er tilstrækkeligt at henvise den nationale ret til denne dom. Hvad angår spørgsmålet vedrørende den fælles markedsordning for oksekød (fælles spørgsmål for de to sager), har den belgiske regering redegjort for udviklingen i fællesskabsretspraksis vedrørende prisfastsættelse og har herunder henvist til dommene *Galli* (sag 31/74), Tasca (sag 65/75), *Sadam* (sagerne 88 til 90/75) og *Dechmann* (sag 154/77). I præmisserne 18-20 i sidstnævnte dom udtalte Domstolen, at fastsættelsen af en maksimal grænse for den handelsmargen, som en detaillist kan beregne sig ved salg til den endelige forbruger, principielt ikke er i stand til at bringe en fælles markedsordnings målsætning og funktion i fare, idet den dog samtidig præciserede, at en sådan margen ikke desto mindre kan være uforenelig med fællesskabsretten, hvis den ikke tager tilstrækkeligt hensyn til salgs- og indførselsomkostninger eller ikke sikrer detaillisten en rimelig aflønning for hans indsats. Ifølge den belgiske regering er der intet til hinder for at anvende dette kriterium på sektoren for oksekød. Domstolen anvendte det faktisk på denne sektor i dens nylige dom, sag 223/78, *(Grosoli).*

Ud fra dette synspunkt skal det understreges, at det belgiske system:

— udelukkende vedrører detaillisters salg af oksekød til forbrugeren, men ikke engroshandelen;

— ikke fastfryser detailhandelspriserne på et bestemt niveau, der er uafhængigt af markedsudviklingen og af særlige markedsforhold;

— principielt er variabelt i tid og rum afhængigt af de forsyningskilder, der vælges af detaillisten, samt af prisudviklingen på de pågældende markeder;

— alene fastsætter en fortjenstmargen, som dækker driftsomkostningerne og salgsomkostningerne samt detaillistens fortjeneste, og som i givet fald tilpasses efter høring af den belgiske prisreguleringskommission, som er sammensat af repræsentanter for de pågældende erhvervsgrupper.

Fortjenstmargenen på 22 BFR pr. kg er i øvrigt blevet betegnet som rimelig af Kommissionen i dens indlæg i *Dechmann*-sagen.

Det bør derfor konkluderes, at en sådan national ordning ikke kan anses for at være uforenelig med Rådets forordning (EØF) nr. 805/68 af 27. juni 1968.

Kommissionen for De europæiske Fællesskaber har indledningsvis anført, at det eneste nye i sagerne 95/79 og 96/79 sammenlignet med sag 154/77, *(Dechmann)*, dels er tidspunktet for de faktiske omstændigheder i hovedsagerne (hhv. oktober 1976 og i de foreliggende sager april 1977, samt en periode i 1975 i *Dechmann*-sagen) og dels den omstændighed, at de spørgsmål, der er stillet Domstolen, denne gang ikke blot vedrører den fælles markedsordning for svinekød, men også den gældende ordning for oksekød. Når henses til, at hverken de pågældende nationale regler eller den fælles markedsordning for svinekød har undergået afgørende forandringer mellem 1975 og 1977, må den fortolkning, som Domstolen gav i *Dechmann*-sagen, stadig være gældende for svinekødsektoren. Tilbage står følgeligt at undersøge, om denne fortolkning ligeledes kan anvendes på den fælles markedsordning for oksekød.

Efter Kommissionens mening er de argumenter, som ligger til grund for Domstolens dom i *Dechmann*-sagen vedrørende den fælles markedsordning for svinekød, også fuldt ud gyldige for reglerne for den fælles markedsordning for oksekød, og især for forordning nr. 805/68.

Den fælles markedsordning for oksekød tilsigter ved indførelse af et enhedsmarked for dette produkt at stabilisere markederne og at sikre de pågældende landmænd en rimelig levestandard. I dette øjemed indeholder forordning nr. 805/68 prisregler, som dog kun gælder for produktions- og engroshandelsleddene, samt regler, der har til formål at afskaffe alle begrænsninger i de pågældende varers frie bevægelighed i Fællesskabet.

Afgørende for om en nationalt fastsat maksimal fortjenstmargen for detaillister er forenelig med reglerne i den fælles markedsordning for oksekød, er dens virkninger på produkternes frie bevægelighed, hvorfor disse først må undersøges.

Den herfor afgørende faktor er ligesom for svinekøds vedkommende, om den pågældende margen er fastsat på et niveau, som kan dække de salgs- og indførselsomkostninger, detaillisten bærer, og kan sikre denne en rimelig aflønning. Hvis dette ikke er tilfældet, vil margenen virke som en egentlig maksimalpris i de tidligere handelsled og især opmuntre producenterne til at eksportere i stedet for sælge til det nationale marked, eller skade de importerede produkters afsætning.

Det tilkommer den nationale ret konkret at afgøre spørgsmålet om foreneligheden på grundlag af samtlige foreliggende faktiske omstændigheder på tidspunktet for den sag, som den har fået forelagt, samt på grundlag af den generelle fortolkningsregel, som der er redegjort for ovenfor.

På grundlag af det ovenfor anførte har Kommissionen foreslået, at det præjudicielle spørgsmål besvares således:

»Forordningerne nr. 805/68 og nr. 2759/75 skal fortolkes således, at de ikke forbyder, at en medlemsstat ensidigt fastsætter en højeste fortjenstmargen for detailsalg af okse- eller svinekød, som hovedsagelig beregnes på grundlag af de i de tidligere omsætningsled gældende købspriser og ændres i takt med udviklingen i disse priser, såfremt margenen fastsættes på et niveau, der ikke hæmmer handelen inden for Fællesskabet.«

III — Mundtlige forhandlinger

Sagsøgte i hovedsagen i sag 96/79, repræsenteret af advokat J. M. Van Hille, Gent, den belgiske regering, repræsenteret af advokat E. Knops, og Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, repræsenteret af J. Delmoly, har afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 21. november 1979.

Generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 13. december 1979.

Præmisser

1 Ved domme af 7. og 30. maj 1979, indgået til Domstolen henholdsvis den 15. og den 19. juni 1979, har Tribunal de première instance de Namur (afdelingen for kriminalsager) i medfør af traktatens artikel 177 stillet Domstolen flere præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af Rådets forordning nr. 805/68 af 27. juni 1968 om den fælles markedsordning for oksekød (EFT 1968 I, s. 179) og af Rådets forordning nr. 121/67 af 13. juni 1967 om den fælles markedsordning for svinekød (EFT 1967, s. 42).

2 Disse spørgsmål er blevet rejst under straffesager mod to køddetaillister i Andenne (sag 95/79) og i Namur (sag 96/79), som er tiltalt for henholdsvis den 14. oktober 1976 og den 13. april 1977 at have forhøjet deres detailsalgspriser på oksekød og svinekød i et omfang, der strider mod den belgiske ministerielle bekendtgørelse af 27. marts 1975 (Moniteur belge af 29. 3. 1975), hvori det i artiklerne 1 og 2 bestemmes, at køddetaillisternes salgspris til forbrugere of oksekød, henholdsvis svinekød, ikke må overstige de beløb, som fremkommer ved en vejet gennemsnitskøbspris, forhøjet med en maksimal fortjenstmargen på 22 BFR pr. kg og med merværdiafgiften. Med

henblik herpå bestemmes det i bekendtgørelsens artikel 2, stk. 4, at den vejede gennemsnitskøbspris beregnes ved at dividere summen af fakturaerne pr. type køb — uden merværdiafgift — i de sidste fire uger, med det tilsvarende antal kilo minus 2,5 %.

3 De to tiltalte har gjort gældende, at ovennævnte bestemmelser er uforenelige med fællesskabsforordningerne om de fælles markedsordninger i svinekødsektoren og i oksekødsektoren og derfor ikke kan udgøre hjemmel for de to straffesager, der er indledt mod dem.

4 For at få afklaret dette problem har den nationale ret i sag 95/79 stillet Domstolen følgende spørgsmål:

»Er den ministerielle bekendtgørelse af 27. marts 1975 om fastsættelse af salgsprisen til forbrugere af okse- eller svinekød i strid med:

1. Rådets forordning (EØF) nr. 805/68 af 27. juni 1968 om den fælles markedsordning for oksekød, navnlig artiklerne 5, 3, 1: artikel 6, stk. 1, litra a) og litra b) og forordninger om fastsættelse af basisprisen for oksekød, navnlig følgende gennemførelsesforordninger:

   — nr. 1652/72 af 31. juli 1972;

   — nr. 1192/73 af 8. maj 1973;

   — nr. 667/74 af 28. marts 1974.

2. Rådets forordning (EØF) nr. 121/67 af 13. juni 1967 om den fælles markedsordning for svinekød, navnlig artiklerne 3, 4 og 1: artikel 5, stk. 1, 2. pkt. og forordningerne om fastsættelse af basisprisen for svinekød, navnlig følgende gennemførelsesforordninger:

   — nr. 2305/71 af 29. oktober 1971;

   — nr. 1351/73 af 15. maj 1973;

   — nr. 1133/74 af 29. april 1974.«

I sag 96/79 har samme ret stillet Domstolen følgende spørgsmål:

»Er bestemmelserne i den ministerielle bekendtgørelse af 27. marts 1975 om fastsættelse af salgsprisen til forbrugere af okse- og svinekød i strid med Rådets forordning (EØF) nr. 805/68 om den fælles markedsordning for oksedkød?«

5 Selv om det ikke tilkommer Domstolen inden for rammerne af en sag, der er forelagt i medfør af EØF-traktatens artikel 177, at udtale sig om nationale retsreglers forenelighed med fællesskabsretten, er den kompetent til at forsyne den nationale ret med alle fortolkningsbidrag, som vedrører fællesskabsretten, og som kan gøre det muligt for denne ret at vurdere disse reglers forenelighed med den påberåbte fællesskabsnorm. De stillede spørgsmål må følgelig forstås som gående ud på, om og i hvilket omfang Rådets forordning nr. 121/67/EØF af 13. juni 1967 om den fælles markedsordning for svinekød og Rådets forordning nr. 805/68/EØF af 27. juni 1968 om den fælles markedsordning for oksekød lader medlemsstaterne bibeholde en beføjelse til ved nationale retsregler at regulere salgsprisen til forbrugerne i de ovennævnte sektorer. I betragtning af sammenhængen mellem disse spørgsmål vil de være at undersøge samlet.

6 I det foreliggende tilfælde fremgår det af artiklerne 1 og 2 i den af den nationale ret nævnte ministerielle bekendtgørelse af 27. marts 1975, at de omtvistede nationale foranstaltninger vedrører prisdannelsen ved salg til forbrugerne. Det står desuden fast, at de produkter, hvis pris påvirkes af de ovennævnte foranstaltninger, falder ind under den fælles markedsordning, som er oprettet ved forordning nr. 121/67 for svinekøds vedkommende, og ved forordning nr. 805/68 for oksekøds vedkommende.

7 Som Domstolen udtalte i sin dom af 29. juni 1978 i sag 154/77, *(Dechmann,* Sml. s. 1573) vedrørende forordning nr. 121/67, og i sin dom af 12. juli 1979, *(Grosoli,* sag 223/78) vedrørende forordning nr. 805/68, har de fælles markedsordninger, der er oprettet ved disse forordninger, til formål at indføre et enhedsmarked for svinekød, henholdsvis for oksekød, i Fællesskabet, som er underlagt en fælles forvaltning. Med henblik på at gennem-

føre dette enhedsmarked er der ved forordningerne indført et system af regler og en organisatorisk ramme, hvori en »prisordning«, som gælder i produktions- og engroshandelsleddet indtager en central stilling. De særlige forhold ved disse fælles markedsordninger, der blev oprettet ved forordningerne nr. 121/67 og nr. 805/68, er hverken blevet påvirket af de forordninger, som senere er blevet udstedt af Rådet, og som den nationale ret har henvist til, idet disse alene har til formål at gennemføre de ovennævnte grundforordninger ved for hver af de pågældende perioder at fastsætte bestemte dele af deres prisordninger eller bestemte betingelser for afsætningen, eller — hvad særligt angår forordning nr. 121/67 — af Rådets forordning nr. 2759/75 af 29. oktober 1975 (EFT L 282, 1975, s. 1), som blot er en koodificeret udgave af forordning nr. 121/67 med senere ændringer.

8 Som Domstolen i øvrigt har udtalt i sin praksis — dommen af 23. januar 1975 *(Galli,* sag 31/74, Sml. 1975, s. 47), domme af 29. februar 1976 *(Tasca,* sag 65/75, og *Sadam,* sagerne 88-90/75, Sml. 1976, s. 291 og 323), dom af 29. juni 1978 *(Dechmann,* sag 154/77, Sml. s. 1573), dom af 12. juli 1979 *(Grosoli,* sag 223/78), dom af 18. oktober 1979 *(Buys,* sag 5/79) og dom af 11. november 1979 *(Danis,* sagerne 16-20/79) — kan medlemsstaterne ikke længerne på områder, der er dækket af en fælles markedsordning — og så meget mindre, når denne ordning bygger på fælles prisregler — gribe ind i en sådan prisdannelsesmekanisme, som følger af den fælles ordning, ved ensidigt fastsatte nationale bestemmelser. I samme afgørelser fastslås det, at bestemmelserne i en fælles landbrugsforordning, som indeholder regler for prisdannelsen i produktions- og engroshandelsleddene, ikke berører medlemsstaternes beføjelse til — uden at overtræde andre bestemmelser i traktaten — at træffe egnede foranstaltninger vedrørende prisdannelsen i detailhandels- og forbrugerleddene, såfremt de ikke bringer den omhandlede fælles markedsordnings målsætnig eller funktion, især dens prisordning, i fare.

9 Fastsættelsen af en maksimal grænse for den fortjenstmargen, som en detailhandler kan beregne sig ved salg til den endelige forbruger, kan principielt ikke bringe en sådan ordnings målsætning og funktion i fare, når denne

margen hovedsagelig beregnes på grundlag af de indkøbspriser, der gælder i produktions- og engrosleddene, og på en måde, som ikke påvirker den prisordnings funktion, som den pågældende fælles markedsordning er baseret på.

10 Dette er imidlertid ikke tilfældet, når de pågældende indkøbspriser ikke tager tilstrækkeligt hensyn til de salgs- og indførselsomkostninger, som detailhandleren faktisk har afholdt såvel ved indkøbet som ved salget til forbrugerne, eller når selve fortjenstmargenen er fastsat på et niveau, som, når henses til beregningen eller indkøbspriserne, ikke kan sikre detailhandleren en rimelig aflønning for hans indsats. En fortjenstmargen, der ikke opfylder disse betingelser, kan hindre stigninger i detailsalgspriserne, som kan påvirke den prisdannelse i leddene forud for afsætningen, som er en følge af den fælles markedsordning, eller påvirke handelen inden for Fælleskabet via væsentligt nedsatte indførsler.

11 Af disse grunde vil de stillede spørgsmål være at besvare således, at Rådets forordning nr. 121/67 af 13. juni 1967 om den fælles markedsordning for svinekød og Rådets forordning nr. 805/68 af 27. juni 1968 om den fælles markedsordning for oksekød, begge betragtet i lyset af de øvrige af den nationale ret nævnte forordninger, ikke er til hinder for, at en medlemsstat ensidigt fastsætter en maksimal fortjenstmargen for detailsalg af svine- eller oksekød, som hovedsagelig beregnes på grundlag af de indkøbspriser, der gælder i de tidligere omsætningsled, og som ændres i takt med udviklingen i disse priser, såfremt de indkøbspriser, der tjener til beregningen af margenen, forhøjes med des salgs- og indførselsomkostninger, som detailhandleren faktisk har afholdt i forsyningsleddet og ved salget til forbrugerne, og margenen fastsættes på et niveau, som ikke hæmmer vareudvekslingen inden for Fællesskabet.

Vedrørende sagens omkostninger

12 De udgifter, der er afholdt af den belgiske regering og Kommissionen for De europæiske Fælleskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres. Da sagen i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag,

der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt den af Tribunal de première instance de Namur ved domme af 7. maj 1979 (sag 95/79) og af 30. maj 1979 (sag 96/79), for ret:

Rådets forordning nr. 121/67 af 13. juni 1967 om den fælles markedsordning for svinekød og Rådets forordning nr. 805/68 af 27. juni 1968 om den fælles markedsordning for oksekød, begge betragtet i lyset af de øvrige af den nationale ret nævnte forordninger, er ikke til hinder for, at en medlemsstat ensidigt fastsætter en maksimal fortjenstmargen for detailsalg af svine- og oksekød, som hovedsagelig beregnes på grundlag af de indkøbspriser, der gælder i de tidligere omsætningsled, og som ændres i takt med udviklingen i disse priser, såfremt de indkøbspriser, der tjener til beregningen af margenen, forhøjes med de salgs- og indførselsomkostninger, som detailhandleren faktisk har afholdt i forsyningsleddet og ved salget til forbrugerne, og margenen fastsættes på et niveau, der ikke hæmmer vareudvekslingen inden for Fællesskabet.

Kutscher O'Keeffe Touffait Mertens de Wilmars Pescatore

Mackenzie Stuart Bosco Koopmans Due

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 17. januar 1980.

A. Van Houtte
Justitssekretær

H. Kutscher
Præsident